

Complexnummer: 526087

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Weilust

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

526088, 526090, 526092, 526093

Woonplaats

Breda

Gemeente

Breda

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdoject

Heusdenhoutseweg 21, 4817 NA te Breda

Complexomschrijving

OMSCHRIJVING COMPLEX

Omschrijving

Voorgangers van het huidige huis Weilust worden reeds in de vijftiende eeuw vermeld. In de zeventiende eeuw is er sprake van een boerderij, waarschijnlijk voorzien van een herenkamer. Tot in de achttiende eeuw droegen de plaats, en in bijzonder het huis, in hoofdzaak een agrarisch karakter. Tussen 1720 en 1733 werd in opdracht van de heer P. Guenellon uit Breda een herenhuis gebouwd aan de boerderij. In 1787 werd de eerste steen gelegd voor de bouw van het huidige huis. Het werd tegen de (sinds 1968 niet meer bestaande) boerderij aangebouwd. Daarbij werden wellicht onderdelen van het oude huis geïncorporeerd. Opdrachtgever voor deze grote verbouwing was de toenmalige eigenaar, de heer J.J. Havermans uit Breda.

De buitenplaats als geheel droeg tot de aanleg van de nieuwbouwwijk Heusdenhout een agrarisch karakter. Van der Aa noemde het een 'hofstede in de bar. van Breda (...) in het geh. Heusdenhout. (Van der Aa 1849, blz. 240.) Craandijk deed de buitenplaats aan op één van zijn wandelingen. Hij volgde de 'grintweg van Ginneken op Teteringen (...) 't Is een open weg, met jonge, schrale eikjes en berkjes bepoet, grootendeels langs den zoom van het landgoed Weilust, met zijn roggevelden en zijn boschjes, het uitzigt vrijlatend op den grijzen Bredaschen Lieve Vrouwe toren. Het huis Weilust heeft niet veel aanzien, al is het terrein waarop het staat, van een gracht omringd en al rijst er een klokketorentje uit het dak. En al heeft het met zijn kleine ruiten en zijn' met klimop begroeiden gevel een tamelijk ouderwetsch voorkomen, van eerbiedwaardigen ouderdom is het niet en tot de historische huizingen der baronie schijnt het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

niet te behoren.' (Craandijk 1888, blz. 268-269.) Alhoewel Craandijk niet bijzonder onder de indruk was, gaf hij onbedoeld wel aan waarom de buitenplaats van belang is, namelijk onder meer als eenvoudige maar kenmerkende en gave buitenplaats. Loosjes liet zich ook in die richting uit: 'hier is ook het eenvoudige 18de eeuwsche landhuis Weilust, een voor deze streek zeldzame verschijning.' (Loosjes 1931, blz. XIX.) Opvallend is de door Craandijk genoemde zichtlijn op de Bredase toren die er vanwege de nieuwbouw in de omgeving niet meer is.

De schuur en de Vlaamse schuur stammen respectievelijk uit de achttiende eeuw en eind achttiende, begin negentiende eeuw. Het erf is omgeven door een gracht die gezien kaartmateriaal tenminste uit het begin van de negentiende eeuw stamt. De tuin kent een tweedeling. Voor het huis bevindt zich een bescheiden wandelgebied met bosschages en slingerpaden, gezien de kleinschaligheid waarschijnlijk uit het tweede kwart van de negentiende eeuw. Naast het huis staan allerlei fruitbomen. De achtertuin droeg altijd een meer utilitair karakter.

Waardering

De historische buitenplaats Weilust is van algemeen belang vanwege:

- de historische ontwikkeling van de buitenplaats Weilust, ontstaan vanuit een agrarisch bedrijf met herenkamer dat evolueerde tot een bescheiden, maar daardoor typerende en zeldzame buitenplaats;
- de waardevolle en samenhangende onderdelen (huis, Vlaamse schuur, schuur, parkaanleg in kleinschalige landschappelijke trant, omgeven door een gracht en voorzien van oprijlaan en hek);
- de schoonheid van het geheel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 526088

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	28 oktober 2004
Kadaster deel/nr	82698/43

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Breda	Breda	Noord-Brabant

Locatienaam	Locatieomschrijving
Breda	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Ginneken	A			6504

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: Huis

Omschrijving

Het huis Weilust stamt in de huidige vorm uit 1787 en is de opvolger van een tot herenhuis geëvolueerde herenkamer. De boerderij waar het pand aan vast was gebouwd is bij de restauratie uit 1968 verdwenen.

Het pand heeft een globaal vierkante grondslag en telt twee bouwlagen en een kapverdieping onder schilddak gedekt met gesmoorde Hollandse pannen. Aan de rechterzijde bevindt zich een aanbouw van 1823. Het pand is opgetrokken in gele baksteen.

De voorgevel bevat de entree in omlijsting en verder op de begane grond en verdieping veelruits schuifvensters. De zijgevels bevatten hoofdzakelijk oorspronkelijke vensters (afgezien van de deur- en vensterpartij van de keuken). De achtergevel stamt uit 1968 en is gerealiseerd toen de boerderij werd afgebroken. Tegen de rechtergevel bevindt zich een restant van een oude waterput.

Het interieur bevat in hoofdzaak de oude structuur (kelder, indeling begane grond), balklagen en kappen. Van uitzonderlijk belang is de uitmontering van de herenkamer met beschilderde wandbespanningen (geheel in de geest van het buitenleven bestaande uit landschappen gestaffeed met buitenhuizen, boerderijen, herders, ruiters, watervallen, een folly enz.), betimmeringen en schouw met portretstuk. In de keuken onder andere een schouw. Verder bevat het huis onder andere allerlei oude deuren en kozijnen.

Waardering

Het huis Weilust, grotendeels in 1787 tot stand gekomen, is van algemeen belang vanwege:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- bouwtype, als voorbeeld van een tot buitenplaats geëvolueerde boerderij;
- architectuurhistorie, vanwege de sobere, maar verzorgde architectuur;
- kunst- en bouwhistorie, vanwege de gave inwendige structuur, balklagen, kappen en bijzondere onderdelen zoals de beschilderde wandbespanningen met - op de landelijke functie en ligging geënte - landelijke taferelen;
- gaafheid van in- en exterieur en allerlei losse onderdelen;
- zeldzaamheid van zulke buitenhuizen inclusief beschilderde 'herenkamer';
- de functionele, historische en visuele samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 526090

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	28 oktober 2004
Kadaster deel/nr	82698/45

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Breda	Breda	Noord-Brabant

<i>Locatienaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Breda	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ginneken	A			6505
Ginneken	A			6555
Ginneken	A			6504

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: Parkaanleg

Omschrijving

De parkaanleg van de historische buitenplaats Weilust bestaat in hoofdzaak uit de omgrachting en de direct daaraan grenzende houtwallen c.q. taluds, de oprijlaan met hek en de kleine aanleg in landschappelijke trant. De gracht wordt beschermd voor zover deze nog het beloop volgt dat op oude kaarten (J. Kuyper, Gemeente atlas 1869 en Topografische kaart 1868/1893/1904) zichtbaar is. Dus niet de latere gracht rond het buurpand met huisnummer 23. De toegang tot de buitenplaats wordt gevormd door een oprijlaan beplant met kastanjes, met links de gracht, rechts een greppel. De oprijlaan is met klinkers bestraat. Via het smeedijzeren hek van omstreeks 1900 betreedt men het deels met klinkers verharde erf waaromheen de verschillende gebouwen liggen: links het huis, rechts de Vlaamse schuur, meer naar achteren de tweede schuur. Voor het huis is een open ruimte; blijkens foto's is deze als siertuin in gebruik geweest. De open ruimte wordt omsloten door bosschages waardoor een slingerpad loopt vanaf de voordeur van het huis (tegenover het toegangshek) langs de gracht weer naar het huis. Het pad voert door bosschages die afwisselend bestaan uit opgaand geboomte (kastanje, beuk, rode beuk, eik) en partijen die (mede) bestaan uit struikgewas (hulst, taxus, rododendron enz.). De wandeling voert over een kleine verhoging en biedt doorzichten in het park (vroeger ook naar buiten, bijvoorbeeld op de toren van de Grote Kerk). Deze slingerende wandeling stamt, gezien zijn kleinschaligheid, waarschijnlijk uit het tweede kwart van de negentiende eeuw. Het bosschage komt voor op de kaarten van 1838-1857 en 1868/1893/1904. De omgrachting, die ook door Craandijk werd genoemd en die afgezien van de oprijlaan vrijwel het gehele perceel omsluit, is gezien kaartmateriaal tenminste van voor 1824/1832

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

maar waarschijnlijk veel ouder. De overgang van de voortuin, primair siertuin/park naar het meer utilitaire achtererf wordt gemarkeerd door struiken (magnolia, sering) en fruitbomen (peer, perzik, mispel). Nabij het gesloopte boerderijgedeelte twee snoeilinden. Langs de gracht aan de achterzijde van het erf bevinden zich bomen die aansluiten bij deze meer natte partij van het park en het agrarische karakter (wilg, populier, els).

Waardering

De parkaanleg van Weilust is van algemeen belang vanwege:

- het type bescheiden, uit een boerderij met herenkamer ontstane buitenplaats, zonder spectaculaire aanleg maar juist daarom zeer typerend voor de ontwikkeling van de Nederlandse buitenplaats vanwege het samengaan van vermaak en landbouw; als zodanig ook zeer zeldzaam;
- de tuinhistorische waarde van de verschillende onderdelen (oprijlaan met bomen en toegangshek, wandeling met bosschage en heuvel, fruitbomen en de gracht); de diverse, op de verschillende functies afgestemde beplanting; vooral de gracht vertegenwoordigt als waarschijnlijk oudste onderdeel een extra belang vanwege de ouderdom en de zeldzaamheid;
- de schoonheid van het geheel, waarvan niet alleen de groene elementen onderdeel uitmaken maar tevens de drie monumentale gebouwen: huis, Vlaamse schuur en tweede schuur; het geheel van parkaanleg en gebouwen vormt een functionele, historische en visuele eenheid.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 526092

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	28 oktober 2004
Kadaster deel/nr	82699/36

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Breda	Breda	Noord-Brabant

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Breda	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Ginneken	A			6504
Ginneken	A			6505

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: Vlaamse schuur

Omschrijving

De Vlaamse schuur is omstreeks 1800 gebouwd; wellicht in 1787, toen het huidige huis werd gerealiseerd, maar zeker voor 1824: de schuur staat op de kadastrale kaart uit dat jaar.

De schuur heeft een globaal rechthoekige grondslag, is voorzien van een beplanking en een met riet gedekte kap.

De schuur heeft zijn oorspronkelijke grenenhouten draagconstructie, voorzien van telmerken. Vanwege het gebruik van de schuur (er moesten wagens doorheen kunnen rijden) bestaat de constructie uit een combinatie van dek- en ankerbalkconstructies.

Waardering

De omstreeks 1800 gebouwde Vlaamse schuur van Weilust is van algemeen belang vanwege:

- het bouwtype Vlaamse schuur;
- de gave uit- en inwendige verschijningsvorm inclusief de kenmerkende constructie;
- de functionele, historische en visuele samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
----------------	--------------	---------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 09 august 2024

Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Schuur(L)
--------------------------------	---------------------------	-----------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 09 august 2024

Monumentnummer*: 526093

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	28 oktober 2004
Kadaster deel/nr	82699/42

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Breda	Breda	Noord-Brabant

Locatienaam	Locatieomschrijving
Breda	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Ginneken	A			6504

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4: Schuur

Omschrijving

Een in oorsprong waarschijnlijk achttiende-eeuwse schuur (afgebeeld op de kadastrale kaart uit 1824/1832) op rechthoekige grondslag, voorzien van een grotendeels houten beplanking. De schuur is voorzien van een schilddak met aan de zuidzijde een wolfseind.

Inwendig bevat de schuur nog oude en waardevolle onderdelen van de draagconstructie en andere historische details, waarbij veel secundair gebruikt materiaal aanwezig is. De schuur heeft waarschijnlijk gefunctioneerd als opslagruimte, wagenberging, veestalling enz. bij het boerenbedrijf.

Waardering

De waarschijnlijk achttiende-eeuwse, maar later op onderdelen gewijzigde schuur van Weilust is van algemeen belang vanwege:

- de in hoofdzaak gave in- en uitwendige verschijningsvorm;
- de waarde van constructieonderdelen vanwege ouderdom en bouwhistorie;
- de functionele, historische en visuele samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
----------------	--------------	---------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 09 august 2024

Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Schuur(L)
--------------------------------	---------------------------	-----------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 09 august 2024